

Wyrok z dnia 8 czerwca 1994 r. II PRN 3/94

Inwalidztwo II grupy wywołane schorzeniami samoistnymi, nie wyłącza dochodzenia renty uzupełniającej (art. 444 § 2 k.c.) z tytułu występującego obok niego inwalidztwa III grupy spowodowanego chorobą zawodową.

Przewodniczący SSN: Teresa Romer, Sędziowie SN: Stefania Szymańska (sprawozdawca), Maria Tyszel,

Sąd Najwyższy przy udziale prokuratora Jana Szewczyka, po rozpoznaniu w dniu 8 czerwca 1994 r. sprawy z powództwa Czesława O. przeciwko Fabryce Wagonów "Świdnica" S.A. w Ś. o rentę uzupełniającą, na skutek rewizji nadzwyczajnej Ministra Sprawiedliwości [...] od wyroku Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu z dnia 2 lipca 1993 r. [...],

u c h y ł i ł zaskarżony wyrok oraz poprzedzający go wyrok Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu z dnia 14 grudnia 1992 r. [...] i przekazał sprawę temu Sądowi Wojewódzkiemu do ponownego rozpoznania.

U z a s a d n i e

Powód Czesław O., po sprecyzowaniu żądań pozwu, domagał się zasądzenia od pozwanej Fabryki Wagonów "Ś." S.A. w Ś. skapitalizowanej renty wyrównawczej za okres od 1 stycznia 1990 r. do 31 maja 1992 r. w kwocie 35.000.000 zł oraz na przyszłość od dnia 1 czerwca 1992 r. po 1.000.000 zł miesięcznie. W uzasadnieniu pozwu podał, że u strony pozwanej był zatrudniony w latach 1952-1983, ostatnio w charakterze ślusarza i w czasie tej pracy nabawił się choroby zawodowej - uszkodzenia słuchu.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa zarzucając, że powód, niezależnie od choroby zawodowej, został zaliczony do II grupy inwalidów z ogólnego stanu zdrowia i z uwagi na ten ostatni stan zdrowia zaprzestał wykonywania pracy.

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu wyrokiem z dnia 14 grudnia 1992 r. powództwo oddalił. Sąd ustalił, że powód od 1983 r. nie pracuje, gdyż orzeczeniem Obwodowej K.I.Z. z dnia 18 lutego 1983 r. został jednocześnie zaliczony do III grupy inwalidów z tytułu choroby zawodowej i do II grupy inwalidów z ogólnego stanu zdrowia. Inwalidztwo powoda z ogólnego stanu zdrowia

spowodowało, że stał się on całkowicie niezdolny do pracy zarobkowej, a zaliczenie powoda do III grupy inwalidów z tytułu choroby zawodowej nie miało wpływu na jego zdolność do zarobkowania. W tej sytuacji Sąd uznał, że powód nie poniósł szkody w rozumieniu art. 444 § 2 k.c. i dlatego uznał roszczenie powoda za nieuzasadnione.

Na skutek rewizji powoda sprawę rozpoznawał Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, który wyrokiem z dnia 2 lipca 1993 r. rewizję oddalił. Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia i pogląd Sądu I instancji, że przyczyną całkowitej utraty przez powoda zdolności do zarobkowania są schorzenia samoistne nie pozostające w żadnym związku z chorobą zawodową - uszkodzeniem słuchu. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, choroba zawodowa nie spowodowała również zwiększenia już istniejącej u powoda niezdolności do pracy. Skoro więc całkowita niezdolność do pracy powoda powstała z ogólnego stanu zdrowia, na który choroba zawodowa pozostawała bez wpływu, to nie ma podstaw do uwzględnienia roszczeń pozwu.

Od wyroku tego złożył rewizję nadzwyczajną Minister Sprawiedliwości. Zarzucając rażące naruszenie prawa, a w szczególności art. 3 § 2 k.p.c., art. 316 § 1 k.p.c., art. 416 k.c., art. 444 § 2 k.c. oraz naruszenie interesu Rzeczypospolitej Polskiej, Minister wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu z dnia 14 grudnia 1992 r. i przekazanie sprawy temu ostatniemu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje :

Rewizja nadzwyczajna jest uzasadniona, gdyż zaskarżony wyrok istotnie rażąco narusza powołane wyżej przepisy prawa. Przede wszystkim nie można podzielić poglądu Sądu, iż powód utracił zdolność do zarobkowania wyłącznie z powodu schorzeń samoistnych, skoro powód niezależnie od inwalidztwa z tego tytułu został równocześnie zaliczony do III grupy inwalidów z tytułu choroby zawodowej - uszkodzenia słuchu. Inwalida III grupy zachowuje jedynie znacznie ograniczoną zdolność do wykonywania dotychczasowego zatrudnienia bądź też zdolność tę traci, zachowując jednak zdolność do wykonywania innego, niższej kwalifikowanego zatrudnienia. Skoro - jak trafnie wywiedziono w rewizji nadzwyczajnej - prócz inwalidztwa II grupy wywołanego schorzeniami samoistnym, powód jest bezspornie inwalidą III grupy z powodu choroby zawodowej - znacznego stopnia uszkodzenia słuchu, powstałego w związku z narażeniem zawodowym podczas pracy u strony pozwanej - to inwalidztwo to istniejące obok inwalidztwa z ogólnego stanu zdrowia, mogło ograniczać jego widoki na przyszłość w zakresie przekwalifikowania zawodowego, czy też podejmowania innej, niższej kwalifikowanej pracy. Tym samym powód spełnia warunki, o jakich

mowa w art. 444 § 1 k.c., zgodnie z którym w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Jeżeli zaś poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej, albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego naprawienia szkody do wysokości odpowiedniej renty.

Nie można podzielić poglądu Sądu, że choroba zawodowa powoda nie spowodowała również zwiększenia już istniejącej u powoda niezdolności do pracy z powodu schorzeń samoistnych. Pogląd ten pozostaje bowiem w sprzeczności z orzeczeniem Obwodowej K.I.Z. z dnia 7 września 1982 r. (akta rentowe powoda), w uzasadnieniu którego stwierdzono, że "przewlekłe zapalenie oskrzeli przy niewydolności II° znacznie ogranicza możliwości zarobkowania w warunkach normalnych, tym bardziej, że chory ma ubytki słuchu typu zawodowego".

Bez znaczenia jest przy tym okoliczność, że samo zwolnienie powoda z pracy nastąpiło z powodu inwalidztwa z przyczyn ogólnych. Jak to bowiem wyjaśnił Sad Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 2 czerwca 1993 r., II PRN 3/93 (nie publikowany) samo zwolnienie pracownika z pracy z powodu inwalidztwa z przyczyn ogólnych, nie przesądza o braku związku między jego niezdolnością do pracy, a chorobą zawodową.

Dlatego przy ponownym rozpoznawaniu sprawy Sąd powinien przeprowadzić postępowanie dowodowe, m.in. przez dopuszczenie dowodu z opinii biegłych lekarzy sądowych, właściwych specjalistów w zakresie schorzeń powoda, na okoliczność ustalenia wpływu choroby zawodowej powoda na jego zdolność do pracy zarobkowej oraz na zmniejszenie się jego widoków na przyszłość z powodu tej choroby i uwzględniając wszystkie istotne okoliczności sprawy rozstrzygnąć o zasadności powództwa.

Zaskarżony wyrok nie tylko rażąco narusza powołane na wstępie przepisy prawa, lecz również interes Rzeczypospolitej Polskiej. Interes Rzeczypospolitej przejawia się bowiem w zagwarantowanej prawem trosce o wyrównanie wszystkich szkód pracownikom, którzy utracili zdolność do zarobkowania z powodu chorób zawodowych i wypadków przy pracy.

Stąd też rewizja nadzwyczajna oraz jej wniosek zasługują na uwzględnienie mimo upływu terminu, o jakim mowa w art. 421 § 2 k.p.c.